Algemeen

van buiten leren

Inhoudsopgave

3 Over Van Buiten Leren

5 Bronnen

6 Verantwoording beeldmateriaal

7 Colofon

Over Van Buiten Leren

Waar komt dit project vandaan?
Het project Van Buiten Leren is ontstaan vanuit een initiatief van de Stichting Landschap Oldambt. In 2009 werden er diverse activiteiten georganiseerd rond het feit dat 500 jaar geleden de Dollard zijn grootste omvang had. Zo werden er o.a. lezingen en excursies georganiseerd rondom de thema's landschap, waterbeheer, vestingen en schansen, boerderijen en kerken. Het idee ontstond om deze thema's ook uit te werken voor het basisonderwijs.

Waarom is het ontwikkeld?
De Stichting Landschap Oldambt vindt het belangrijk dat het landschap van het Oldambt behouden blijft. Denk bijvoorbeeld aan de bedijking en inpoldering, het open polderlandschap, de lintbebouwing, de boerderijen met slingertuinen, de arbeidershuisjes, de molens en kerken.
Kennis van het ontstaan van het landschap om je heen heeft een positieve invloed op het leren waarderen van het landschap om je heen.
Het basisonderwijs streeft er naar om door middel van cultuureducatie de maatschappelijke betrokkenheid te vergroten en kinderen bewust te maken van en inzicht te geven in hun culturele omgeving.
Deze twee doelstellingen van beide instellingen vinden elkaar in het project Van Buiten Leren.

Voor wie is het bedoeld?
Het project bevat de thema's landschap, waterbeheer, vestingen en schansen, boerderijen en kerken. Alle thema's zijn uitgewerkt voor de groepen 1 tot en met 8 van het basisonderwijs.

Wat biedt het project Van Buiten Leren?
Het project bestaat vooral uit een verzameling lessuggesties, die naar eigen inzicht kunnen worden aangepast aan de mogelijkheden en wensen van de school, de groep en de leerkracht. De lessuggesties zijn vooral bedoeld als inspiratiebron om de betrokkenheid bij genoemde thema's te verhogen en de interesse te wekken.
Daarnaast geeft Van Buiten Leren achtergrondinformatie, suggesties om er op uit te gaan, een lijst van deskundigen die bereid zijn met de kinderen op stap te gaan en een overzicht van de belangrijkste historische plekken in het Oldambt passend binnen de thema's.
Er worden eveneens handreikingen gedaan om reeds bestaand materiaal in te zetten.

Hoe werkt Van Buiten Leren in de praktijk?
Van Buiten Leren kan goed worden ingezet als een schoolbreed project dat jaarlijks of tweejaarlijks terugkomt. Daarbij is het de keuze aan de school om in te gaan op één of meer thema's. Dit betekent dat ook de tijdsinzet kan verschillen. Het is mogelijk om een week met het project bezig te zijn, maar drie weken kan ook. Elk thema wordt in een doorlopende leerlijn aangeboden.
Het van buiten leren komt tot z'n recht in de suggesties die worden gegeven om er op uit te gaan. Met name in de bovenbouw worden deskundigen ingezet, die met de kinderen op pad gaan.
Het project is verdeeld in materiaal voor de onderbouw (groep 1,2,3), de middenbouw (groep 3,4,5) en de bovenbouw (groep 5,6,7,8).
In de onderbouw neemt Ol de Mol de kinderen mee in zijn belevenissen. In de middenbouw is het Jasper die samen met z'n opa de kinderen uitdaagt tot het stellen van vragen en in de bovenbouw gaan de kinderen op onderzoek voor Wrom, een leeftijdgenootje uit 2112.

Waar vindt Van Buiten Leren een plek in het onderwijs?
Van Buiten Leren past binnen cultuureducatie en heeft erfgoededucatie als belangrijkste component. Het is vakoverstijgend en verbindt diverse vakgebieden, zoals geschiedenis, taalonderwijs, aardrijkskunde, expressie en techniek.

Wat zijn de belangrijkste doelstellingen van Van Buiten Leren?
Van Buiten Leren wil de kinderen verbinden met hun eigen omgeving van nu en van vroeger door te verwonderen, te stimuleren, te ontdekken, te onderzoeken, te beleven, te ervaren, vragen te stellen, bewust te maken.

Waar sluit Van Buiten Leren aan bij de kerndoelen?
Van Buiten Leren sluit aan bij de kerndoelen uit de leergebieden Nederlands en Kunstzinnige Oriëntatie en specifiek bij kerndoel 51 van het leergebied Oriëntatie op je zelf en de Wereld en kerndoel 56 van het leergebied Kunstzinnige Oriëntatie.

Kerndoel 51: De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijd en tijdsindeling te hanteren.

Kerndoel 56: De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Hoe vind ik de informatie die ik nodig heb?
U kunt de leerkrachtinformatie en het lesmateriaal downloaden.
Bij de leerkrachtinformatie vindt u ook een informatiekaart. Hierop staan diverse internettips, boekentips e.d.
Als u in de inhoudsopgave op een kopje klikt, komt u meteen bij de desbetreffende pagina.
De genoemde websites en de afbeeldingen zijn eveneens rechtstreeks aan te klikken.

Verder vindt u een lijst met deskundigen en voor elke kern een kaart met belangrijke historische plekken en een informatieve tekst. Deze kaarten kunt u downloaden.

Bronnen

Boeken:

- Boerderijen in Groningen, Stad en Lande deel 7, P.W. Havik, uitg. Matrijs, Utrecht, 1988
- Moi! Welkom in het Oldambt (+ de DVD Wiede leegte met daipte), Cees Stolk, uitg. Profiel Bedum, 2009
- Leven met water in het laaggelegen gebied van Hunze en Aa's, Gerben de Vries, uitg. Profiel, Bedum, 2008
- Wotter, Meindert Schroor, REGIO-Project, Groningen, 1995
- Gelaagd landschap, Henny Groenendijk en Rolf Bärenfänger, uitg. Profiel, Bedum, 2008
- Vestingen en schansen in Groningen, Jean Denis Lepage, uitg. Matrijs, 1994
- Van Jarfke en Juffertoren, Willem J. Friedrich, uitg. Profiel, Bedum
- Canon van Groningen, uitgegeven door Huis van de Groninger Cultuur, RHC Groninger Archieven en de vereniging Stad & Lande.
- Canon van het Oldambt, uitgegeven door het Cultuurhistorisch Centrum Oldambt, 2011
- Ooit gebouwd voor altijd, diverse auteurs, Stichting Oude Groninger Kerken, uitg. Philip Elchers, Groningen, 2009

- Hereduc, Erfgoed in de klas, diverse auteurs, uitg. Garant, Antwerpen – Apeldoorn, 2005
- Speurtochten naar vroeger JSW-Boek, Pieter Mols, uitg. Bekadidact, Baarn, 2003
- Erfgoed bij de les, Bureau Erfgoededucatie Noord-Holland
- Langs de Winschoter vestingwal, beschrijving van een rondwandeling
- Langackerschans, een wandeling langs de vesting van Nieuweschans

Internet:

www.groningermolenhuis.nl
www.moleneducatief.nl
www.waterschappen.nl

Anders:

- Duvekoater, mei 2011, artikel 'Balken van langhuizen in onze huidige boerderijen' door J.P. Koers.
- Historische Vereniging Gemeente Scheemda, oktober 1997, artikel 'Het boerenleven in Midwolda' door J.P. Koers.
- Serie Het Oldambt, mensen en landschap door de eeuwen heen, Stichting Geschiedschrijving Oldambt, 2001
- JSW (tijdschrift Jeugd in School en Wereld) mei 2012, artikel 'Science in de basisschool' door Vincent Klabbers.

Verantwoording beeldmateriaal.

Algemeen

Blz. 1	Stichting Landschap Oldambt

Informatie voor leerkrachten

Blz. 1,5,6,8,11	Stichting Landschap Oldambt
Blz. 4	Waterschap Hunze en Aa's
Blz. 17	RHC Groninger Archieven

Groep 1 en 2

Blz. 1	Stichting Landschap Oldambt

Groep 3 en 4

Blz. 1	Stichting Landschap Oldambt
Blz. 4	RHC Groninger Archieven
Blz. 5	Zicht op dijken en het wad - RHC Groninger Archieven/Oldambt in stukken
	Overige - Stichting Landschap Oldambt
Blz. 10	Pegellamp - eigen foto
	Poldermolen De Dellen - eigen foto
	Overige - Beeldbank Groningen
Blz. 21	Ontwerp tuin Ennemaborg - RHC Groninger Archieven/Oldambt in stukken
	Tekening arbeiderswoning - RHC Groninger Archieven/Oldambt in stukken
	Overige - Beeldbank Groningen
Blz. 33	Beeldbank Groningen
Blz. 45	Vorm van een vesting - RHC Groninger Archieven/Oldambt in stukken
	Overige - Beeldbank Groningen

Groep 5 t/m 8

Blz. 1	Stichting Landschap Oldambt

Colofon

Initiatief
Stichting Landschap Oldambt, KunstStation C en het basisonderwijs in het Oldambt.

Samenstelling
Ina Glazenborg, Stap In.. Educatie, Scheemda

Vormgeving
CQ Reclame, Winschoten

Met dank aan:
Tineke de Danschutter van Het Museumhuis Groningen
RHC Groninger Archieven
Stichting Landschap Oldambt
Waterschap Hunze en Aa's
Jan Pieter Koers, amateurhistoricus, Midwolda
OBS De Noordkaap, Midwolda
Eexterbasisschool, Scheemda
OBS Houwingaham, Bad Nieuweschans

En leuke, informatieve gesprekken met
Nans Kolff, historicus, Bad Nieuweschans
Bert Smit, Stichting Oud Winschoten
Jona van Keulen, RHC Groninger Archieven
Marianne Kruijwijk, CHC Oldambt
Elles Bulder, onderzoeksbureau Elles Bulder
Annelies Bellers, OBS Eexterbasischool